

Verbetering van de vindbaarheid van open access voor gebruikers van academische bibliotheken

Ixchel M. Faniel, Brittany Brannon, Lesley A. Langa, Brooke Doyle, en Titia van der Werf

OCLC Research onderzocht in samenwerking met twee Nederlandse bibliotheekconsortia—UKB (Universiteitsbibliotheken en Nationale Bibliotheek) en SHB (Samenwerkingsverband Hogeschoolbibliotheken)—manieren waarop academische bibliotheken de vindbaarheid van wetenschappelijke, peer-reviewed open access (OA) publicaties kunnen verbeteren voor hun gemeenschappen.

Nederlandse hogeschool- en universiteitsbibliotheken hebben een belangrijke rol gespeeld in de ontwikkeling naar volledige open access van publicaties voor alle onderwijsinstellingen en onderzoeksdomeinen in Nederland. Velen investeren fors in het vrij toegankelijk maken van wetenschappelijke, peer-reviewed literatuur.

Het is net zo belangrijk om OA-publicaties vindbaar te maken in de werkprocessen van gebruikers. Hoewel OA-content niet achter een betaalmuur zit, kan er een kloof bestaan tussen de vrije beschikbaarheid en de vindbaarheid, beoordeling en het gebruik ervan.

Dit rapport biedt inzicht in de inspanningen van bibliotheken en het gebruikersgedrag bij zeven instellingen in Nederland. De resultaten kunnen ook dienen als uitgangspunt voor academische bibliotheken over de hele wereld om benaderingen te bespreken voor het verbeteren van de vindbaarheid van OA-publicaties, rekening houdend met lokale omstandigheden en gebruikersbehoeften.

OCLC Research behoort tot 's werelds meest vooraanstaande onderzoekscentra op het gebied van bibliotheken en archieven in het snel veranderende informatielandschap. OCLC Research werkt met professionals uit het werkveld om de uitdagingen en kansen te benoemen, oplossingen te bedenken en te testen, en uitkomsten van onderzoeken te delen via publicaties, presentaties en professionele gesprekken.

Opvallende onderzoeksresultaten

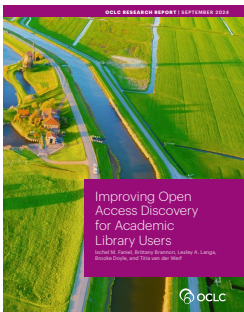
- OA-publicaties zijn het meest voorkomende type open bron waar gebruikers naar zoeken. Gebruikers beschrijven ze als moeilijk te vinden of te gebruiken, wat deels te maken kan hebben met het verschil in kennis van gebruikers over OA.
- De hulp en instructies van bibliotheekmedewerkers zijn vooral gericht op het vergroten van het bewustzijn van gebruikers over open access publicaties. Gebruikers hebben extra instructies nodig over het ontdekken, evalueren en gebruiken van deze nieuwe soorten publicaties.
- De meest voorkomende reactie van gebruikers wanneer hun toegang tot een bron blokkeert, is het zoeken naar een OA-versie. Over het algemeen geven ze de voorkeur aan toegangsmogelijkheden die gratis en direct beschikbaar zijn en waarvoor ze geen hulp van een ander nodig hebben.
- Om de vindbaarheid van OA-publicaties te verbeteren, zijn betrouwbare en consistente metadata nodig die verder gaan dan de basis, waaronder persistente identificatiegegevens, licentie- en versiebeheerinformatie en de status van de peer review.
- Bibliotheekmedewerkers willen meer transparantie en samenwerking op het gebied van metadatastandaarden en systeeminteroperabiliteit om OA-publicaties gemakkelijk zichtbaar te maken en bij gebruikers onder de aandacht te houden.
- Bibliotheekmedewerkers willen OA-publicaties die representatief zijn voor het in Nederland gepubliceerde onderzoek. Ze halen deze content voornamelijk uit institutionele gegevensbanken, maar willen OA-publicaties van kleine Nederlandse uitgeverij makkelijker aan hun bibliotheekcollecties toevoegen.

BELANGRIJKSTE BEVINDINGEN

Benadruk wat bibliotheekmedewerkers doen om de vindbaarheid van OA-publicaties en de ervaringen van gebruikers met wetenschappelijke, peer-reviewed publicaties en OA te vergemakkelijken.

Laat zien waar de inspanningen van bibliotheekmedewerkers en de ervaringen van gebruikers op elkaar zijn afgestemd en waar nog ruimte voor verbetering is.

Identificeer belangrijke belanghebbenden op het gebied van OA en stel manieren voor waarop zij OA-vindbaarheid kunnen verbeteren.

Download dit gratis rapport op oclc.org/oa-discovery.

Lees dit rapport om gesprekken op gang te brengen en te ondersteunen over de beste manieren om de vindbaarheid van OA-publicaties in academische bibliotheken te verbeteren.

September 2024 ISBN: 978-1-55653-311-2 DOI: 10.25333/37qc-5845 OCLC-controlnummer: 1455015449

Kennis is er om gedeeld te worden.

